

Utrikesdepartementet

Enheten för internationellt utvecklingssamarbete

Erfarenheter från genomförandet av Regeringens och svenska civilsamhällesorganisationers gemensamma åtaganden för dialog och samverkan inom utvecklingssamarbetet (GÅ)

Inför CSO Forum 16 februari 2018 har UD bett sex utlandsmyndigheter (i Afghanistan, Burkina Faso, Guatemala, Kambodja, Kenya och Tanzania) att inkomma med fördjupningsstudier om dialog och samverkan med svenska civilsamhällesorganisationer i fält. Denna sammanställning sammanfattar lärdomar och slutsatser från dessa UM.

Former för dialog och samverkan mellan UM och CSO:er

Dialog och samverkan mellan UM och CSO:er fungerar i de flesta fall väl. Dialogen är ofta baserad på informella och personliga kontakter. I exempelvis Kenya har UM och CSO:er kommit överens om att träffas fyra gånger per år med alternerande värdskap. Säkerhetssituationen och arbetstillstånd för svensk personal är frågor som diskuteras. I Guatemala har UM etablerat plattformar för regelbundna möten med en standardagenda för erfarenhetsutbyte och kommunikation. Agendan inkluderar bl.a. kontextanalys, koordinering av aktiviteter, erfarenhetsutbyte och kommunikation. I tillägg har gemensamma aktiviteter, fältresor samt workshops om svenska prioriteringar utgjort givande former för dialog och samverkan. I Burkina Faso upplevs möten med nyckelaktörer i informella sammanhang skapa stort mervärde och bidra till god dialog. I Afghanistan gör begränsande säkerhetsrestriktioner att främst formella möten hålls på regelbunden basis om specifika och tematiska frågor, med framförallt en CSO. Mötena utgör former för informationsinhämtning och lägesanalyser.

Landstrategier

Vid framtagandet och genomförandet av regeringens strategier för partnerländerna skiljer det sig på vilken nivå och i vilken utsträckning som dialog med CSO:er förts. Allt ifrån ingen dialog till nära dialog har rapporterats. I de fall där man konsulterade och inhämtade information ifrån CSO:er upplever UM att dialogen gav ett stort mervärde i form av bättre förståelse för landsbygdskontexten och en större lokalkännedom. Ett gott exempel på när dialogen skapat stort mervärden är i

framtagandet av strategin för Afghanistan, där UM, Sida och CSO arbetat nära och integrerat.

UM har en tätare dialog med de organisationer som tar emot finansiellt stöd som hanteras av UM (inom landstrategier).

Begränsningar av det krympande demokratiska utrymmet

På flertalet platser i världen krymper det demokratiska utrymmet. Auktoritärt politiskt ledarskap, våldsamheter och minskat genomslag för påverkan från det internationella samfundet gör det allt svårare för CSO:er att verka. Huvudsakligen handlar det om begränsningar inom existerande lagstiftning som reglerar CSO:ernas verksamhet och finansiering samt tillbakadragna tillstånd till att genomföra aktiviteter. Smutskastningskampanjer och hot förekommer.

I enskilda fall handlar det även om avregistreringar av organisationer och svårigheter att få arbetstillstånd. I exempelvis Kambodja ökar polariseringen mellan CSO:er och regeringen. Repressiv lagstiftning och inskränkningar på yttrandefriheten har negativ inverkan på viljan att driva frågor och försvårar möjligheten att aktivt föra ut budskap. Markinskränkningar och flytt av ekonomiskt utsatta hushåll förekommer och minskar CSO:ers roll som förändringsaktörer.

Till följd av det krympande demokratiska utrymmet har de gemensamma åtagandena fått en mer prominent roll även i de fall där dialog mellan UM och CSO:er sedan länge fungerar väl. I Guatemala förs diskussioner om hur de gemensamma åtagandena kan få större strategisk vikt för motverkandet av begränsningar i det demokratiska utrymmet. I Tanzania har UM initierat ett projekt i syfte att se över möjligheterna till att utveckla sina verktyg för att minska det krympande utrymmet.

Dialog med andra aktörer

Samverkan med svenska CSO:er har bidragit till att UM i större utsträckning når ut till lokala organisationer och målgrupper. Genom nyttjande av CSO:ers kontaktnät har UM i Burkina Faso fört samman civilsamhället, statliga aktörer och internationella organisationer utifrån deras specifika kompetens och därigenom skapat synergier. I Kenya sträcker sig dialogen med CSO:er och de gemensamma åtagandena ännu bredare. UM genomför nu ett pilotprojekt som söker skapa bredare relationer inom handel/bistånd.

Mervärden av relationen med civilsamhället

- Ökad kvalitet på underlag inför framtagande och genomförandet av utvecklingssamarbetet. CSO:ernas lokalkännedom och långvariga närvaro, skapar bättre effektivitet i hela strategicykeln, inkl. resultatuppföljning.

- Ökad förståelse för den politiska kontexten i länderna och en bredare kompetens i tematiska frågor.
- Tillgång till information från svårtillgängliga områden, speciellt med tanke på de rådande säkerhetssvårigheterna i vissa länder.
- Dialog och mervärde både kopplat till CSO:ernas roll som tjänsteutövare (samhällsservice), opinionsbildare och röstbärare.
- CSO:ers erfarenhet från de svenska folkrörelserna bedöms tillföra mervärde.
- CSO:ers deltagande i lokala diskussioner och debatter där UM inte (kan) medverka skapar en komplementär svensk roll.

Mervärden för civilsamhället av relation med UM

- Insyn i svenska prioriteringarna och processer stärker förutsättningar för samverkan och samsyn som utvecklar i kvaliteten i verksamheten.
- Aktiviteter och fältbesök tillsammans med UM har givit stort mervärde då även lokala partners i efterföljande led stärks.
- Nära dialog mellan parterna skapar utrymme för kontextanalys, erfarenhetsutbyte och koordinering av aktiviteter.
- Hög grad av tillgänglighet och transparens från UM ger förbättrade förutsättningar för CSO:er att utnyttja kontaktytor och kompetenser, för att därigenom skapa synergier.

Rekommendationer

- Eftersträva samsyn av vikten av att träffas regelbundet och att utnyttja varandras komparativa fördelar.
- Eftersträva nära samarbete mellan UM och CSO:er som bygger på förståelse för roller och mandat. Tydliggöra UM:s roll och befogenheter. Det behöver ej vara UM som tar initiativ och leder gemensamma processer.
- Etablera plattformar för kontinuerlig dialog, baserad på tydlig struktur, dagordning och deltagarlista (funktion, ej person). Välkomna nya kollegor i samband med rotation av personal och utse koordineringspersoner som ansvarar för logistik kring mötestillfällen, agendor etc.
- Dela information, kunskap och personliga kontakter mellan CSO:er, UM och andra svenska aktörer på plats.
- Genomföra gemensamma fältresor och besök till lokala partners.
- Inkludera CSO:er i program i samband med politiska besök.
- Eftersträva närmare dialog om näringslivssamverkan.
- Arbeta gemensamt för att synliggöra situationen i partnerlandet i Sverige.
- I dialog med CSO:er, beakta andra plattformar än de gemensamma åtagandena, såsom nationella plattformar för dialog med CSO:er samt samverkan inom EU.
- Utnyttja enskilda organisationers aktiva roll för att aktivera och formera lokalsamhällen, lyfta viktiga samhällsfrågor och främja kunskapsutveckling, metoder och beteendeförändring samt värna om utsatta gruppers rättigheter.